

آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی (مصوب ۱۳۴۷/۲/۱۸)

فصل چهارم _ معاینه فنی وسائط نقلیه

ماده ۳۷ _ راندن کلیه وسایل نقلیه عمومی بدون در دست داشتن برگ معاینه معتبر ممنوع است. این برگ که مدت اعتبارش در متن آن قید می‌گردد باید همیشه بر سطح داخلی شیشه جلو وسیله نقلیه به نحوی که برای مأموران انتظامی قابل رؤیت باشد نصب گردد.

ماده ۳۸ _ شهربانی می‌تواند از کلیه وسایل نقلیه هر سال یک یا چند نوبت معاینه بعمل آورده در این صورت مالکین و رانندگان مکلفند، وسایل نقلیه خویش را جهت معاینه در تاریخ و محلی که شهربانی قبلاً اعلام می‌نماید حاضر سازند.

ماده ۳۹ _ هیچ کس مجاز به صدور برگ معاینه نیست مگر آنکه اجازه این کار کتباً از طرف شهربانی به وی داده شده باشد.

ماده ۴۰ _ شهربانی می‌تواند به بنگاه باربری یا مسافربری یا تعمیرگاهها یا امثال آنها که مجهز به وسایل فنی کامل و مورد لزوم و مکانیسمین ورزیده باشند اجازه معاینه وسایل نقلیه و همچنین صدور برگ معاینه آنها را بدهد. این قبیل بنگاهها باید دفتری برای ثبت مشخصات وسایل نقلیه مورد معاینه و برگ‌های معاینه داشته باشند.

ماده ۴۱ _ شهربانی پس از معاینه وسیله نقلیه در صورت وجود تجهیزات مقرر در این آئین‌نامه و فقدان نقص فنی برگ معاینه صادر و به آورنده وسیله تسلیم می‌نماید.

ماده ۴۲ _ رانندگان یا مالکین وسایل نقلیه‌ای که ضمن معاینه معیوب یا ناقص تشخیص داده می‌شود فقط می‌توانند آن را در تاریخ و مسیری که در برگ اجازه نامه صادر و از طرف مأمور معاینه کننده مشخص می‌شود تا تعمیرگاه یا گاراژ منتقل سازد.

ماده ۴۳ _ در مواردی که حرکت وسیله نقلیه در راههای عمومی طبق نظر کارشناس فنی شهربانی یا ژاندارمری به واسطه معایب و نواقص مکانیکی خطرناک باشد پلاک آن اخذ و پس از رفع معایب و نواقص و معاینه مجدد مسترد می‌شود.

ماده ۴۴ _ شهربانی موظف است در مواقع ضروری بنگاهها و تعمیرگاههای مذکور در ماده ۴۰ را بازرسی کند و چنانچه به هر جهتی از جهت صلاحیت معاینه کنندگان وسائط نقلیه را مورد تردید قرار دهد اجازه صادر را لغو نماید.

ماده ۴۵ _ در شهرهایی که شهربانی محل فاقد افسر کاردان فنی باشد رانندگان وسایل نقلیه عمومی باید اقلأً هر ۳ ماه یکبار برای معاینه وسیله نقلیه خود و دریافت برگ معاینه به نزدیک‌ترین شهربانی که دارای کاردان فنی است یا محلی که از طرف شهربانی تعیین و اعلام شده است مراجعه نماید

قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا

(مصوب ۱۳۷۴/۱۱/۳ مجلس شورای اسلامی)

فصل دوم_ وسایل نقلیه موتوری

ماده ۴_ استفاده از وسایل نقلیه موتوری که بیش از حد مجاز مقرر دود و آلوده‌کننده‌های دیگر وارد هوای آزاد نمایند ممنوع است. حد مجاز خروجی وسایل نقلیه موتوری توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری وزارت صنایع تعیین و به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست می‌رسد.

ماده ۵_ هر وسیله نقلیه موتوری که به کار گرفته می‌شود باید دارای گواهینامه مخصوص مبنی بر رعایت حد مجاز خروجی آلوده‌کننده‌های هوا باشد. دارندگان وسایل نقلیه موتوری مکلفند همه ساله وسایل نقلیه خود را در مراکز مورد تأیید سازمان حفاظت محیط زیست که توسط شهرداری‌ها ایجاد می‌گردد تحت آزمایش و معاینه قرار داده و گواهینامه مبنی بر رعایت حد مجاز آلودگی را دریافت نمایند. در غیر این صورت از تردد وسایل نقلیه فاقد گواهینامه مذکور به ترتیبی که در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین می‌شود جلوگیری خواهد شد.

تبصره ۱_ هزینه انجام آزمایش و معاینه وسایل نقلیه مذکور طبق تعرفه‌ای که توسط وزارت کشور و سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد اخذ خواهد شد.

تبصره ۲_ تاریخ شروع اجرای این ماده و تبصره‌های آن حداکثر یک سال پس از تصویب این قانون تعیین می‌شود و سازمان حفاظت محیط زیست و شهرداری و سایر دستگاه‌های ذیربط موظفند ظرف مدت مذکور امکانات لازم جهت اجرای این ماده را فراهم کنند

مصوبه شماره ۱۶۱ مورخ ۷۷/۷/۲۵ شورای عالی حفاظت محیط زیست

به استناد مفاد ماده ۴ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۴/۳/۳ مجلس شورای اسلامی حد مجاز خروجی از آگزوز وسایل نقلیه موتوری (خودروهای بنزینی در حال تردد) به شرح جدول زیر تصویب و اعلام می‌گردد:

نوع آلاینده	سال تصویب	یکسال بعد از	دو سال بعد از	سه سال بعد از
	تصویب	تصویب	تصویب	تصویب و به بعد
منواکسیدکربن (CO)	۶/۵ درصد حجمی	۶ درصد حجمی	۵ درصد حجمی	۴ درصد حجمی
هیدروکربن‌های نسوخته (HC)	۷۰۰ PPM	۶۰۰ PPM	۵۰۰ PPM	۴۰۰ PPM

آئین نامه اجرایی نحوه جلوگیری از آلودگی صوتی

(مصوبه شماره ۶۰۷۴۲/ت/۱۶۵۲۵ هـ مورخ ۱۳۷۸/۴/۱ هیأت وزیران با اصلاحات بعدی)

(به استناد ماده ۲۷ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا)

ماده ۱- تعاریف

- ۱- صدای صوت عبارت است از امواج طولی که از ارتعاش سریع اجسام و مواد اعم از جامد، مایع و گاز تولید می شود.
- ۲- آلودگی صوتی عبارت است از پخش و انتشار هرگونه صوت و صدا و ارتعاش بیش از حد مجاز و مقرر در فضای باز
- ۳- حد مجاز آلودگی صوتی که استاندارد آلودگی صوتی هم نامیده می شود، عبارت است از میزان و مشخصات ویژه ای که با توجه به اصول حفاظت محیط زیست و بر مبنای واحد اندازه گیری صدا برای منابع مولد آلودگی صوتی و فضای مورد انتشار و محیط های مختلف تعیین می شود.
- ۴- واحد اندازه گیری شدت صدای صوت دسیبل می باشد. که در شبکه وزنی (A) اندازه گیری می گردد^(۱).
- ۵- عامل آلودگی صوتی که با اختصار عامل آلودگی نیز نامیده می شود، عبارت است از هر شخص حقیقی که اداره یا تصدی منابع قابل و هدایت منابع سیار مولد آلودگی صوتی را خواه برای خود، یا به نمایندگی از طرف شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگر بر عهده داشته و یا شخصاً به طرق مختلف عامل ایجاد آلودگی است.
- ۶- منابع و کانون های آلودگی صوتی که به اختصار منابع آلوده کننده نامیده می شود، عبارتند از:
 - الف- نیروگاه ها و پالایشگاه ها
 - ب- کارخانه ها و کارگاه ها
 - ج- وسایل نقلیه موتوری اعم از هوایی، دریایی، زمینی و زیرزمینی
 - د- فرودگاه ها، پایانه حمل و نقل و توقفگاه های دائمی وسایل نقلیه موتوری
 - ه- تعمیرگاه های و وسایل نقلیه موتوری و آن دسته از واحدهای صنفی که فعالیت آنها با آلودگی صوتی ملازمه دارد.
 - و- میادین تیر و محلهای تمرین نظامی.
 - ز- سایر منابع مانند ژنراتورها و موتورهای تولید برق، استقرار بلندگوها در اماکن عمومی و محوطه های غیر سرپوشیده، مباشرت به هر عمل یا ترک عمل- که ایجاد آلودگی صوتی نماید.
- ۷- منظور از سازمان، سازمان حفاظت محیط زیست و مقصود از قانون، قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا- مصوب ۱۳۷۴/۲/۳- می باشد.

ماده ۲- مبادرت به هرگونه اقدامی که موجبات آلودگی صوتی را فراهم نماید ممنوع می باشد. حد مجاز یا استاندارد آلودگی صوتی توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری دستگاههای ذیربط تهیه و به تصویب شورایعالی حفاظت محیط زیست می رسد.

ماده ۳- سازمان ضمن شناسایی منابع و کانونهای آلودگی موضوع بند (۶) ماده (۱) این آیین نامه و تعیین میزان آلودگی آنها براساس استانداردهای موضوع ماده (۲) مراتب را به عامل یا عاملین منابع مذکور اعلام نموده و مهلت مناسبی را برای رفع آلودگی تعیین می کند.

عاملین منابع صوتی مذکور مکلفند در مهلت مناسب تعیین شده حسب مورد نسبت به رفع آلودگی صوتی اقدام نمایند.

تبصره - روشهای سنجش میزان آلودگی صوتی و شرایط ارائه نتایج مربوط توسط سازمان و تعیین و بنا به مورد به عاملین اعلام خواهد شد.

ماده ۶- مراکز معاینه و آزمایش وسایل نقلیه موتوری موضوع ماده (۵) قانون موظفند انواع وسایل نقلیه موتوری مورد بازدید را از جهت استانداردها و حد مجاز آلودگی صوتی نیز تحت آزمایش و معاینه قرار دهند.

ماده ۷- به کار انداختن و تردد هرگونه وسیله نقلیه موتوری مولد آلودگی صوتی ممنوع می باشد. نیروی انتظامی از تردد هر نوع وسیله نقلیه موتوری فاقد گواهینامه موضوع ماده (۶) ممانعت به عمل آورده و عاملین یا رانندگان اینگونه وسایل نقلیه را به مجازاتهای مقرر در ماده (۳۲) قانون محکوم خواهند نمود.

تعرفه انجام آزمایش و معاینه وسایل نقلیه موتوری از نظر میزان آلاینده های هوا و صدا

(مصوب ۱۳۷۹/۶/۱۶ هیات وزیران بنا به پیشنهاد مشترک وزارت کشور و سازمان حفاظت محیط زیست)

تعرفه اندازه گیری خروجی از اگزوز وسایل نقلیه موتوری، با توجه به حد مجاز یا استاندارد آلودگی صوتی مصوب شورای عالی حفاظت محیط زیست (موضوع ماده ۴ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا و ماده ۲ آیین نامه اجرایی نحوه جلوگیری از آلودگی صوتی) و اخذ گواهینامه زیست محیطی برای موتور سیکلت پانزده هزار (۱۵۰۰۰) ریال، خودروهای سواری و وانت بیست هزار (۲۰۰۰۰) ریال و مینی بوس، اتوبوس و کامیون بیست و پنج هزار (۲۵۰۰۰) ریال تعیین می گردد.

آیین نامه اجرایی قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا

(مصوب ۷۹/۶/۲۸ هیئت وزیران)

وزارت کشور _ وزارت صنایع _ سازمان حفاظت محیط زیست

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۱۶ بنا به پیشنهاد شماره ۲/۱۴۹۴/۳ مورخ ۱۳۷۷/۶/۴ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد ماده ۳۵ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا _ مصوب ۱۳۷۴ _ آیین نامه اجرایی قانون یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا

فصل اول _ کلیات:

ماده ۱ _ عبارات و اصطلاحاتی که در این آیین نامه به کار رفته است، به شرح زیر تعریف می شوند:

الف) قانون: قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۴/۲/۳ مجلس شورای اسلامی

ب) سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست

پ) مواد آلوده کننده هوا: هر نوع ماده گازی، بخار، مایع، جامد و یا مجموعه ترکیبی از آنها که در هوای آزاد پخش و باعث آلودگی هوا و یا موجب تشدید آلودگی آن شود و یا ایجاد بوهای نامطبوع نماید از قبیل دود، دوده، ذرات معلق، اکسیدهای گوگرد، اکسیدهای ازن، مونواکسیدکربن، اکسیدکننده ها، هیدروکربن ها، اسیدها، آمونیاک و نظایر آن.

ت) گواهینامه مخصوص: تأییدیه کتبی مراکز معاینه مبنی بر رعایت حد مجاز آلودگی توسط وسایل نقلیه موتوری که به صورت برجسب صادر و بر روی وسایل نقلیه مذکور الصاق می شود. این گواهینامه می تواند علاوه بر رعایت حد مجاز آلودگی، رعایت ضوابط ایمنی را در بر داشته باشد.

ث) آلوده کننده: هر شخص حقیقی که اداره یا تصدی منابع مولد آلودگی را خواه برای خود، خواه به نمایندگی از طرف شخص یا اشخاص حقیقی و حقوقی دیگر بر عهده داشته و یا شخصاً و به طرق مختلف عامل ایجاد آلودگی باشد.

ماده ۲ _ منابع آلوده کننده هوا غیر از کارخانه ها و کارگاههای موضوع آیین نامه اجرایی فصل سوم قانون به شرح زیر طبقه بندی می شوند:

الف) وسایل نقلیه موتوری: هر نوع وسیله ای که با موتورهای درون سوز حرکت می کند و برای حمل و نقل مورد استفاده قرار می گیرد و در صورت به کار انداختن منشاء ایجاد یک یا چند ماده آلوده کننده می گردد.

ب) منابع تجاری، خانگی و منابع متفرقه:

۱_ منابع تجاری به محل‌های مشخصی اطلاق می‌شود که برای انجام فعالیت‌های مختلف تجاری و خدماتی و نگهداری و عرضه تولیدات و کالا و خدمات مورد استفاده قرار می‌گیرد و بدون اینکه محدود به موارد زیر گردد، بر حسب نوع فعالیت خدماتی و یا تجاری شامل گروه‌های زیر می‌گردد:

گروه اول) هتل‌ها، مهمانخانه‌ها، رستوران‌ها، شیرینی‌پزی‌ها، نانواپی‌ها، گرمابه‌ها و امثال اینها.

گروه دوم) دامداری‌ها، مرغداری‌های صنعتی، کشتارگاهها، مؤسسات نگهداری حیوانات و امثال آن.

گروه سوم) بیمارستان‌ها، مراکز درمانی و بهداشتی، آزمایشگاهها و امثال اینها.

۲_ منابع خانگی، از قبیل منازل و واحدها و مجتمع‌های مسکونی به مکانی اطلاق می‌شود که صرفاً جهت سکونت مورد استفاده واقع می‌شود.

۳_ منابع متفرقه عبارتست از منابعی غیر از کارخانه‌ها، کارگاهها، وسایل نقلیه موتوری و منابع تجاری و خانگی و هر عملی که ایجاد آلودگی هوا نماید از قبیل آتش‌سوزی زباله‌ها و انباشتن مواد زائد و متعفن در هوای آزاد.

ماده ۳_ سازمان موظف است نسبت به شناسایی و تعیین نوع و میزان مواد آلوده‌کننده هوا به طرق مقتضی از جمله اخذ اطلاعات، مدارک لازم و در صورت لزوم بازدید و بازرسی اقدام نماید.

تبصره _ کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مکلفند آمار، اطلاعات و اسناد و مدارک مورد نیاز سازمان را که در جهت اجرای قانون و این آیین‌نامه درخواست می‌شود، در اختیار سازمان قرار دهند.

فصل دوم: وسایل نقلیه موتوری

ماده ۴_ شرایط ایجاد مراکز معاینه وسایل نقلیه موتوری اعم از بنزینی، گازسوز و تجهیزات آن توسط سازمان با هماهنگی وزارتخانه‌های کشور و صنایع تنظیم و ابلاغ خواهد شد.

تبصره _ سازمان مجاز است در جهت حصول اطمینان از روند مطلوب در اجرای ماده ۵ قانون و عملکرد صحیح مراکز معاینه نسبت به اخذ آمار و اطلاعات هر یک از مراکز مزبور از طریق شهرداری‌های ذیربط و انجام معاینات و آزمایشهای موردی از برخی وسایل نقلیه موتوری که توسط مراکز یادشده مورد آزمایش قرار گرفته و گواهی زیست محیطی دریافت داشته‌اند، اقدام نماید.

ماده ۵_ رانندگان وسایل نقلیه موتوری مکلفند برچسب حاوی گواهینامه خصوص را در محل مناسبی که توسط مراکز معاینه تعیین می‌شود، بر روی شیشه اتموبیل خود نصب نمایند.

ماده ۶ - طبق زمانبندی مصوب شورایعالی ترافیک از تردد وسایل نقلیه موتوری که فاقد برچسب موضوع ماده ۵ باشند، در شهرهای تهران، اصفهان، مشهد، تبریز، شیراز، اراک، اهواز و کرج توسط مأموران انتظامی (مأموران راهنمایی و رانندگی) جلوگیری شده و رانندگان وسایل نقلیه مذکور مطابق ماده ۲۸ قانون محکوم خواهند شد.

تبصره ۱ - وسایل نقلیه موتوری مذکور تا هنگام رفع موجبات آلودگی و انجام معاینه فنی مجدد و دریافت گواهینامه، اجازه تردد نخواهند داشت.

تبصره ۲ - شمول مقررات این ماده به سایر شهرها بنا به تصویب شورایعالی محیط زیست خواهد بود.

تبصره ۳ - از تردد موتورهای دوزمانه بر اساس زمانبندی که سازمان تعیین می‌کند در شهرهای یادشده جلوگیری خواهد شد.

تبصره ۹ قانون بودجه سال ۱۳۷۹

(مصوب ۷۸/۱۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی)

-راهنمایی و رانندگی در سطح کشور وستاد فنی معاینه خودرو در تهران مجاز است که برای صدور برگ وسایل نقلیه اقدام کند و در قبال آن هفت هزار (۷۰۰۰) ریال علاوه بر هزینه انجام معاینه خودرو دریافت کند و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل موضوع ردیف ۴۱۰۲۰۸ قسمت سوم این قانون واریز نماید.

بند ۵ الحاقی ماده ۳۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

(مصوب ۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی)

ماده ۱۸:

بند ۵-انجام معاینه فنی خودروها با رعایت مفاد این بند و متناسب با امکانات کشور اجباری است.

ستادهای معاینه فنی خودرو وابسته به شهرداریها یا مراکز فنی مجاز وظیفه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی را برعهده خواهند داشت. چگونگی اجرای این بند و زمانبندی و نظارت بر انجام آن و تعیین دوره های معاینه فنی انواع خودروها و هزینه مربوطه متناسب با امکانات هر منطقه به پیشنهاد وزارتخانه های کشور و راه و ترابری با تصویب هیئت وزیران خواهد بود. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است براساس تصویب نامه مذکور از تردد خودروهای فاقد برگ معاینه فنی جلوگیری نماید. برای صدور برگ معاینه فنی مبلغ دوهزار (۲۰۰۰) ریال اخذ و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل واریز خواهد شد.

تعیین هزینه آزمایش و معاینه فنی خودروها

(مصوب ۱۷۲ جلسه رسمی فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران با تاریخ ۱۳۸۰/۳/۹)

ماده واحده:

به شهرداری تهران اجازه داده می شود تا نسبت به انجام معاینه فنی وسایل نقلیه و صدور برگ معاینه فنی در مراکز اقدام و هزینه های مترتبه را به شرح مبالغ ذیل دریافت نماید:

الف: مبلغ هفت هزار (۷۰۰۰) ریال برابر بند دو (۲) تبصره نه (۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کشور جهت واریز به حساب در آمد عمومی کشور.

ب: مبلغ بیست (۲۰۰۰۰) ریال برابر مصوبه شماره ۲۶۵۸۱/ت/۲۲۳۳۴/ه به تاریخ ۱۳۷۹/۶/۲۳ هیئت وزیران بابت کنترل آلاینده های هوا و صوت.

ج: مبلغ بیست و سه هزار (۲۳۰۰۰) ریال بابت سایر هزینه های معاینه فنی.

تبصره یک (۱): شهرداری تهران مجاز است در مراجعات بعدی خودروها برای انجام معاینه فنی برای هر بار مبلغ پانزده هزار (۱۵۰۰۰) ریال دریافت نماید.

تبصره دو (۲): شهرداری تهران می تواند در احداث و بهره برداری مراکز مکانیزه معاینه فنی خودرو از همکاری بخش خصوصی وفق مقررات استفاده نماید.

تبصره سه (۳): به شهرداری تهران اجازه داده می شود علاوه بر دریافت هزینه های مترتبه معاینه فنی خودرو در موارد اجباری، در مواردی که صاحبان خودروها به اختیار خود جهت معاینه فنی خودرو مراجعه می نمایند وفق ماده واحده هزینه های مترتبه را دریافت نمایند.

آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو

(مصوب ۸۲/۸/۷ هیئت وزیران)

وزارت کشور _ وزارت راه و ترابری _ سازمان حفاظت محیط زیست

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۸/۴ بنا به پیشنهاد شماره ۵۳۵۸۲/۱/۶/۶۱ مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۸ وزارت کشور و به استناد بند ۵ الحاقی ماده ۳۲ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین _ مصوب ۱۳۸۰ _ آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو

ماده ۱ _ عبارات و اصطلاحاتی که در این آیین نامه به کار رفته است، دارای تعاریف زیر می باشند:

الف) قانون: بند ۵ الحاقی ماده ۳۲ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین، مصوب ۱۳۸۰

ب) معاینه فنی: بازدید ظاهری و آزمایش های فنی برای تشخیص اصالت خودرو و سنجش میزان سلامت فنی، ایمنی و زیست محیطی وسیله نقلیه

پ) برگ یا برچسب معاینه فنی: گواهی انجام معاینه فنی که توسط ستادهای معاینه فنی خودرو یا مراکز فنی مجاز صادر و برگه به متقاضی تحویل و برچسب به سمت راست شیشه جلو الصاق می گردد.

ت) اعتبار برگ معاینه فنی: زمان درج شده در متن برگ معاینه فنی وسیله نقلیه است.

ث) وسیله نقلیه شخصی: وسیله نقلیه موتوری که دارای پلاک شخصی می‌باشد.

ج) وسیله نقلیه عمومی: وسیله نقلیه موتوری که دارای پلاک عمومی می‌باشد.

چ) وسیله نقلیه دولتی: وسیله نقلیه موتوری که دارای پلاک دولتی یا نظامی می‌باشد.

ح) نقص فنی: هر نوع نقصان یا تغییر در وضعیت ظاهری و فنی وسیله نقلیه که موجب کاهش ضریب ایمنی در رانندگی و یا افزایش بیش از حد مجاز گازهای آلاینده هوا و یا آلودگی بیش از حد مجاز صدا گردد.

خ) ستاد معاینه فنی: تشکیلات متمرکز برای برنامه‌ریزی، هدایت، نظارت و کنترل فعالیت مراکز فنی معاینه خودرو و مراکز معاینه فنی مجاز که توسط شهرداری‌ها و سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای ایجاد می‌گردد.

د) مراکز فنی مجاز: مراکزی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با رعایت ضوابط و مقررات ستاد معاینه فنی وابسته به شهرداری و یا سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، حسب مورد برای انجام معاینه فنی وسایل نقلیه درون شهری و برون شهری ایجاد می‌گردد.

ماده ۲ _ رانندگی با وسیله نقلیه‌ای که فاقد برگ معاینه فنی معتبر می‌باشد، ممنوع است. دارندگان وسایل نقلیه مکلفند وسایل نقلیه خویش را جهت انجام معاینه فنی در مراکز فنی مجاز تعیین شده حاضر و پس از احراز شرایط لازم برگه یا برچسب معاینه دریافت نمایند.

تبصره _ در طول مدتی که برچسب یا برگه معاینه فنی اعتبار دارد، در صورت بروز نقص فنی، مالک موظف است نسبت به رفع نقص اقدام نماید.

ماده ۳ _ ضوابط ایجاد تشخیص صلاحیت، اختیارات، نحوه صدور مجوز و نظارت بر مراکز فنی مجاز و قسمتهایی که باید مورد معاینه قرار گیرند، بر اساس دستورالعملی خواهد بود که توسط کار گروهی با مسئولیت وزارت کشور و عضویت وزارتخانه‌های راه و ترابری، صنایع و معادن، سازمان حفاظت محیط زیست و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تهیه و ابلاغ می‌شود.

تبصره _ معاینه فنی می‌باید توسط مهندسان یا کاردان‌های فنی و یا افراد باتجربه دارای گواهی انجام کار از مراجع صلاحیت‌دار صورت پذیرد.

ماده ۴ _ ستادهای معاینه فنی و مراکز معاینه فنی مجاز به منظور تشخیص اصالت خودرو در هنگام معاینه فنی ضمن هماهنگی با نیروی انتظامی از کارشناسان واجد شرایط استفاده می‌نمایند.

ماده ۵ _ دوره‌های معاینه فنی انواع خودروها به شرح زیر می‌باشد:

الف) انواع وسایل نقلیه عمومی مسافربری و باربری در فواصل سه ماهه یا بیشتر.

ب) وسایل نقلیه متعلق به دولت، نهادهای عمومی غیردولتی، نیروهای نظامی و انتظامی در فواصل سه ماهه یا بیشتر.

پ) سایر وسایل نقلیه و موتورسیکلت‌ها در فواصل سالانه یا بیشتر.

تبصره ۱_ برای خودروهای فرسوده (موضوع تصویب نامه شماره ۲۵۰۸/ت ۲۲۱۷۵ هـ مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۴) برگه معاینه فنی صادر نخواهد شد.

تبصره ۲_ خودروهای نو تا دو سال پس از تولید نیاز به اخذ برچسب یا برگه معاینه فنی ندارند.

ماده ۶_ مراکز مجاز معاینه فنی برای وسایل نقلیه‌ای که سالم و بدون نقص فنی تشخیص داده شوند، برگ معاینه فنی صادر می‌نمایند. چنانچه ضمن معاینه وسیله نقلیه‌ای معیوب یا ناقص تشخیص داده شود، راننده یا مالک فقط می‌تواند وسیله نقلیه را تا تاریخی که در برگ اجازه‌نامه صادر شده به وی تسلیم می‌گردد، به تعمیرگاه یا توقفگاه منتقل سازد.

تبصره ۷_ چنانچه وسیله نقلیه‌ای فاقد اصالت تشخیص داده شود، ضمن عدم صدور برگ معاینه فنی، مراتب به مراجع انتظامی اطلاع داده می‌شود.

ماده ۷_ ستاد معاینه فنی خودرو شهرداری‌ها و سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای با همکاری نمایندگان سازمان حفاظت محیط زیست و نیروی انتظامی موظفند بر نحوه عملکرد مراکز صدور برگ معاینه فنی بر اساس دستورالعمل موضوع ماده ۳ این آیین‌نامه نظارت مستمر اعمال نمایند و در صورت مشاهده عدم رعایت ضوابط و مقررات مربوط، نسبت به جلوگیری از ادامه تخلف و رفع آنها اقدام و در صورت تکرار، مجوز مرکز برای انجام معاینه و صدور برگ معاینه ابطال می‌گردد.

ماده ۸_ تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در شهرهایی که تجهیزات کامل انجام معاینه فنی وجود ندارد، مراکز مجاز معاینه فنی می‌توانند با تأیید کار گروه موضوع ماده ۳ این آیین‌نامه نسبت به انجام معاینه فنی با رعایت حداقل شرایط مورد قبول نمایندگان اعضای کار گروه یاد شده در استانها، اقدام نمایند.

ماده ۹_ مراکز مجاز علاوه بر هزینه‌های معاینه فنی، مبلغ دو هزار ریال دریافت و به حساب خزانه‌داری کل واریز می‌نمایند.

ماده ۱۰_ برگه و برچسب‌های معاینه فنی مورد استفاده، در مراکز مجاز معاینه فنی سراسر کشور بر اساس طرح نمونه مورد تأیید کار گروهی متشکل از سازمان شهرداری‌های کشور، سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمان حفاظت محیط زیست می‌باشد.

تبصره ۱۰_ برگه و برچسب معاینه فنی که از طریق ستاد معاینه فنی و مراکز مجاز صادر می‌شود، در سراسر کشور معتبر است.

ماده ۱۱_ ادارات راهنمایی و رانندگی و پلیس راه موظفند با متخلفان موضوع آیین‌نامه برابر مقررات رفتار نمایند

تصویب استاندارد ملی ۹۱۸۱

(خودرو - معاینه فنی - آزمونها بر مبنای روش‌های رایج بین‌المللی وسایل نقلیه موتور یوتیلری آنها)

استاندارد " خودرو - معاینه فنی - آزمونهای مربوط به بازرسی وضعیت سلامت وسایل نقلیه موتوری و تریلرهای آنها " که پیشنویس آن در کمیسیون های مربوط توسط مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تهیه و تدوین شده و در دیوان و پنجاهمین جلسه کمیته ملی استاندارد خودرو و نیروی محرکه مورخ ۸۶/۶/۱۷ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بندیک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ بعنوان استاندارد ملی ایران منتشر میشود.

تعیین بهای خدمات انجام معاینه فنی خودروها در شهر تهران

(مصوب چهلیمین جلسه عادی شورای اسلامی شهر تهران دوره سوم به تاریخ ۱۳۸۶/۷/۳)

ماده واحده:

به استناد بند ۲۶ از ماده ۷۱ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شورای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱۰ و اصلاحات قانون بعدی آن و بند ۵ از ماده ۱۸ قانون تنظیم بخشی در مقررات مالی دولت، شهرداری تهران مجاز است به منظور تامین هزینه های ناشی از انجام معاینات فنی خودرو (غیر از اندازه گیری آلودگی صوتی و آلاینده های هوا که هزینه های آن طی مصوبه شماره ۲۶۵۸۱/ت/۲۲۳۳۴ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۳ تعیین شده است)، نسبت به اخذ بهای سایر خدمات قابل انجام برابر تعاریف و مفاد مصوبه شماره ۴۴۰۵۵/ت/۲۷۴۵۷ مورخ ۱۳۸۲/۸/۷ هیات محترم وزیران (شامل بازدید ظاهری و تشخیص اصالت و سنجش میزان سلامت فنی و ایمنی خودرو) به شرح جدول زیر اقدام نماید.

ردیف	نوع وسیله نقلیه	مراجعه اول			مراجعه مجدد
		بهای خدمات معاینه فنی در مراجعه نوبت اول	بهای قابل دریافت بابت کنترل آلاینده های هوا و صدا	کل بهای قابل دریافت توسط شهرداری	
۱	موتورسیکلت	۱۳۰۰۰	۱۵۰۰۰	۲۸۰۰۰	۱۵۰۰۰
۲	خودروهای سواری و وانت	۶۳۰۰۰	۲۰۰۰۰	۸۳۰۰۰	۲۰۰۰۰
۳	خودروهای سنگین	۷۳۰۰۰	۲۵۰۰۰	۹۸۰۰۰	۲۵۰۰۰

تبصره یکم: علاوه بر مبالغ مندرج در جدول صدرالذکر شهرداری تهران موظف است طبق بند پنجم (۵) از ماده هجدهم (۱۸) قانون بخشی از مقررات مالی دولت برای صدور هر برگ معاینه فنی مبلغ دوهزار (۲۰۰۰) ریال اخذ و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل واریز نماید.

تبصره دوم: چنانچه دارندگان وسایل نقلیه دارای نقص فنی، ظرف مهلت مقرر به رفع نقص اقدام نموده و مراجعه نمایند، صرفاً" مشمول پرداخت بهای خدمات مراجعه مجدد بوده و با تایید کارشناسان فنی، برگ معاینه فنی خودرو صادر خواهد شد.

تبصره پنجم: این مصوبه جایگزین مصوبه "تعیین بهای خدمات انجام معاینه فنی" تصویبی در چهل و چهارمین جلسه رسمی - علنی - عادی شورای اسلامی شهر تهران (دوره دوم) منعقد به تاریخ سه شنبه هفتم بهمن ماه سال ۱۳۸۲ - ابلاغی به شماره ۱۶۶۰۳/۴۴۹/۱۶۰ به تاریخ ۸/۱۱/۸۲ می باشد.

تعیین نرخ انجام معاینه فنی توسط دولت

(این مصوبه در ۲۱ مهر ماه ۱۳۸۹ پس از تایید رییس جمهور از سوی معاون اول رییس جمهور برای اجرا ابلاغ شد)

وزیران عضو کارگروه تعیین نرخ هزینه‌های معاینه فنی خودرو بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های کشور و راه و ترابری و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی، نرخ خدمات معاینه فنی مکانیزه خودروها را تعیین کردند .

نرخ خدمات معاینه فنی مکانیزه خودروها در کلان شهرها برای خودروهای سبک ۹ هزار تومان و برای خودروهای سنگین ۱۸ هزار تومان اعلام شد . همچنین نرخ خدمات معاینه فنی مکانیزه خودروها در مراکز استان‌ها و شهرهای با جمعیت بالای ۳۰۰ هزار نفر برای خودروهای سبک ۸ هزار تومان و برای خودروهای سنگین ۱۸ هزار تومان تعیین شد . لازم به ذکر است، نرخ خدمات معاینه فنی مکانیزه خودروها در شهرهای با جمعیت کمتر از ۳۰۰ هزار نفر نیز برای خودروهای سبک ۷ هزار تومان و برای خودروهای سنگین ۱۸ هزار تومان خواهد بود . براساس مصوبه کارگروه تعیین نرخ هزینه‌های معاینه فنی خودرو، نرخ خدمات معاینه فنی برای هر بار مراجعه بعدی ظرف یک ماه پس از مراجعه اول در مورد خودروهای سبک و ۱۰ روز بعد از مراجعه اول برای خودروهای سنگین ۲ هزار تومان خواهد بود . همچنین نرخ خدمات فنی برای موتور سیکلت‌ها برای مراجعه اول سه هزار تومان و برای هر بار مراجعه بعدی ظرف مدت یک ماه پس از مراجعه اول یک هزار تومان خواهد بود . براین اساس، بعد از انقضای مدت‌های یکماهه و ۱۰ روز پس از مراجعه اول، مراجعه بعدی اولین مراجعه محسوب خواهد شد . براساس تصمیم کارگروه تعیین نرخ هزینه‌های معاینه فنی خودرو، دریافت هرگونه مبلغی بیش از نرخ‌های مصوب با توجه به لحاظ کلیه حقوق دولتی و هزینه‌های مربوط به چاپ و تکثیر و موارد مشابه ممنوع است .

الزام استفاده از سامانه صدور کارت و برچسب در کلیه مراکز معاینه فنی

(ابلاغ شده توسط وزارت کشور در تاریخ ۱۳۸۹/۵/۱۱)

به اطلاع می‌رساند با عنایت به اجرای طرح صدور یکپارچه برگ و برچسب معاینه فنی خودروهای سبک کشور از تاریخ ۱۳۸۹/۵/۱۱ و به استناد ماده ۱۰ آئین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو (مصوبه شماره ۴۵۰۵۵/ت ۲۷۴۵۷ ه مورخ ۱۳۸۲/۸/۷ هیئت محترم وزیران) کلیه مراکز معاینه فنی خودروهای سبک سراسر کشور ملزم به استفاده از برگ و برچسب مصوب کارگروه معاینه فنی خودروهای سبک کشور می باشند . شایان ذکر است استفاده و صدور هر گونه برگ و برچسب متفرقه از سوی مراکز معاینه فنی از تاریخ مذکور ممنوع بوده و در صورت مشاهده با مراکز معاینه فنی مزبور ، بر اساس مقررات موضوعه برخورد قانونی صورت خواهد گرفت .

حدود مجاز گازهای آلاینده خروجی از اگزوز خودروها و موتورسیکلت

(مصوبه شماره ۴۲۹۲۲/۱۴۶۳۹۲ مورخ ۱۳۸۹/۶/۳۱ هیات وزیران)

شورای عالی حفاظت محیط زیست در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۳/۲ کمیسیون امور زیربنایی، صنعت و محیط زیست بنا به پیشنهاد شماره ۱۶-۱۸-۱ مورخ ۱۳۸۸/۳/۱۹ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد ماده ۴ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا-مصوب ۱۳۷۴- تصویب نمود:

۱- حد مجاز آلاینده های خروجی از اگزوز خودروها و موتورسیکلت ها به شرح جدول زیر تعیین می شود:

نوع خودرو	مونوکسید کربن (درصد حجمی)	هیدروکربنهای نسوخته (PPM*)
خودروهای بنزینی کاربراتوری	۴	۴۰۰
خودروهای بنزینی انژکتوری	۲/۵	۲۵۰
موتورسیکلت‌های چهارزمانه	۶	۶۰۰

*یک ده هزارم درصد معادل یک در میلیون

۲- از ابتدای سال ۱۳۹۰ حد مجاز آلاینده های خروجی به ترتیب به ۴/۵ درصد حجمی برای مونوکسید کربن و ۴۵۰PPM برای هیدروکربنهای نسوخته تغییر می یابد.

۳- کلیه خودروهای سواری بنزین سوز کاربراتوری تولید شده تا پایان سال ۱۳۸۲، از نیمه دوم سال ۱۳۸۹ ملزم به رعایت استاندارد فوق می باشند.

تجدید نظر استاندارد ملی ۹۱۸۱

(خودرو - معاینه فنی - آزمونهای مربوط به بازرسی صلاحیت تردد وسایل نقلیه موتور و تریلرهای آنها)

استاندارد "خودرو - معاینه فنی - آزمونهای مربوط به بازرسی صلاحیت تردد وسایل نقلیه موتور و تریلرهای آنها" نخستین بار در سال ۱۳۸۶ تدوین شد. این استاندارد بر اساس پیشنهادهای رسیده و بررسی توسط شرکت مهندسی مشاور وسائط نقلیه ایران و تأیید کمیسیون های مربوط برای اولین بار مورد تجدیدنظر قرار گرفت و در پانصدوسی امین اجلاس کمیته ملی استاندارد خودرو و نیروی محرکه مورخ ۹۰/۹/۲۰ تصویب شد. اینک این استاندارد به استناد بندیک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه، ۱۳۷۱ به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می شود. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفتهای ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدیدنظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

این استاندارد جایگزین استاندارد ملی ایران شماره ۹۱۸۱ سال ۱۳۸۶ است.

حذف تشخیص اصالت خودرو از فرایند معاینه فنی در مراکز

(مصوب هیئت محترم وزیران به شماره ۲۲۲۹۹۱/ت/۲۳۶۰۱ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۶)

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۹/۲۱ بنا به پیشنهاد مشترک شماره ۱۰۱۱۷۲/۱/۳ مورخ ۱۳۸۹/۷/۵ وزارتخانه کشور و راه و ترابری به استناد اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

ماده ۴ و تبصره الحاقی آن و تبصره ماده ۶ آیین نامه اجرایی انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو موضوع تصویب نامه های شماره ۴۴۰۵۵/ت/۲۷۴۵۷ مورخ ۱۳۸۲/۸/۷ و شماره ۴۴۶۰۹/۳۰۹۵۰ مورخ ۱۳۸۹/۳/۱۸ لغو می شود.

قانون اخذ جرائم و تخلفات رانندگی

(مصوب مجلس شورای اسلامی مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۸)

ماده ۹- رانندگان موظفند هنگام رانندگی گواهینامه، کارت خودرو و بیمه نامه معتبر شخص ثالث و برای خودروهایی که بیش از پنج سال از تولید آنان می گذرد برگه معاینه فنی را به همراه داشته باشند و در صورت مطالبه ماموران راهنمایی و رانندگی آن را ارائه نمایند. ماموران در صورتی مدارک رانندگان را مطالبه می کنند که شاهد تخلف از سوی راننده بوده یا تحت تعقیب قضائی یا انتظامی باشد. در صورتی که هیچ یک از مدارک فوق به همراه راننده نباشد، ماموران راهنمایی و رانندگی می توانند

تا زمان ارائه مدارک، خودرو را متوقف نمایند و در صورتی که یکی از مدارک فوق یا شناسنامه یا کارت شناسائی معتبر به همراه راننده باشد ماموران مذکور موظفند با اخذ مدرک مذکور و ارائه رسید بدون توقف وسیله نقلیه راننده را ملزم به ارائه سایر مدارک و استرداد مدرک اخذ شده نمایند.

طرح جامع کاهش آلودگی هوا

(ابلاغ سازمان حفاظت محیط زیست به دستگاهای اجرایی هشت کلان شهر تهران، اهواز، اراک، تبریز، مشهد، شیراز، کرج و اصفهان)

آزمون صحت کاتالیست کانورتر و کربن کنیستر در معاینات فنی خودروها به منظور صدور برگه و برچسب معاینه فنی از ابتدای سال ۹۱ اجباری است که البته وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است از ابتدای سال ۹۱ کاتالیست مورد نیاز را در خدمات بعد از فروش جهت تعویض تامین کند.